57e jaargang. — No 135. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 13 November 1910

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLEE, uitgever en eigenaar van di blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 'sdonderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Driemaal per week, 6 fr. per jaar.
Tweemaal » 5 »
Eenmaal » 4 »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD

TONGEREN, DEN 13 NOVEMBER 1910

AAN ONZE LEZERS.

Van nieuwjaar af zal de prijs van het abonnement aan den *Postrijder der provincie Limburg* op **DRIE FRANKEN** in plaats van vier gesteld worden.

Wij zijn overtuigd dat deze merkelijke prijsvermindering overal den grootsten bijval zal verwerven.

Daar de *Postrijder* alle zaterdagen acht bladen beslaat, in een formaat minstens zoogroot als dat der grootste dagbladen, wordt ons blad het voordeeligste weekblad der provincie.

Ons aloud godsdienstig, katholiek en volksgezind programma, hetwelk wij altijd zullen voortgaan uit al onze krachten te verdedigen, de zorgen welke wij altoos meer en meer aan ons blad zull en toebrengen, de verbeteringen in onzen inlichtingsdienst ingebracht en eindelijk de verschillende voordeelen welkuit onze lezers nut zullen kunnen trekken, geven ons de verzekering dat wij steeds, meer en meer, de gunst van het publiek zullen bekomen.

Dat degenen die ons sinds zoo lange jaren steeds getrouw gebleven zijn, dat de minder oude vrienden welke ons hun vertrouwen geschonken hebben ons, in ons propagandawerk, behulpzaam wezen.

Zulks zal voor ons eene aanmoediging zijn in onze onophoudende pogingen om steeds nog beter te doen.

Van af nieuwjaar zal de *Postrijder* twee maal per vweek verschijnen, 's Zaterdags in acht bladzijden, groot formaat en 's woensdags in vier bladzijde kleiner formaat.

PRIJS :

EEN MAAL PER WEEK, 's zaterdags : **3 FR. PER JAAR.**

TWEE MAAL, zaterdag en woensdag : **4 FR. PER JAAR.**

De personen die een abonnement op den Postrijder der provincie Limburg voor het jaar 1911 nemen, zullen het blad gratis ontvangen van den dag hunner inschrijving tot den 1 Januari.

KLEINE FOUTEN.

Het zoeken van kleine fouten is een zeer vervelende menschelijke gewoonte. De kleinste fouten — voor 't leven van bijna geen beteekenis — worden met zekeren smaak soms lang uitgepluisd en ondermijnen het huiselijk geluk.

Het is droevig om te zien, hoe de diepe kennis, welke twee echtgenooten omtrent ieder karakter wederkeerig opdoen, wordt misbruikt, om voordurend de kleine fouten in elkanders karakter te keer te gaan. Zij schijnen te leven om elkander opmerkingen te maken. Verdraagzaamheid, ook voor het gewone dagelijksche leven, is iets, waarvan zij nooit hebben gehoord.

Om welke kleinigheden wordt niet dikwijls 't huiselijk geluk verstoord ! Een « mislukt » middagmaal, een gescheurde brief, een gebroken snoeprijtje — alles doet dienst om telkens weer een klein stukje weg te breken van die heerlijke bezitting : 't huiselijk geluk.

Het zoeken van kleine fouten wordt eene gewoonte. Het kweekt achterdocht. Ten slotte wordt de eenvoudigste opmerking, het zachtste verwijt, een bron van misnoegen en twist. En wanneer het eenmaal zoover is — dan neemt de liefde afscheid en gaat met afgewend gelaat heen, om niet meer terug te keeren.

Ja, zal nu wel het een of andere vrouwtje zuchtend zeggen : de mannen brommen zoodanig dat het haast niet uit te houden is.

Met uw verlof, madammeke, de fout ligt niet altijd bij den man. Hoeveel vrouwen misdoen dagelijks hierin ? Zij schijnen 't als haar plicht te beschouwen, iedere kleine fout in den man met de uiterste nauwgezetheid te bestrijden en dat wel bij iedere gelegenheid. Vooral de mannelijke slordigheid of onachtzaamheid moet het bekoopen. Nu, deze fout is waarlijk eigen aan 't sterkere geslacht. Maar mag dat nu aanleg geven tot eene beknibbeling op bijna iedere handeling, die den man tot wanhoop brengt ? Dit zoeken van kleinigheden is het kenmerk van een kleinen geest.

Zeker is het dat vele moeders ten opzichte van hunne kinderen zich schuldig maken aan deze fout. Het kind kan dan nooit goed doen, en eenieder neemt de vrijheid, om het altijd en op alle mogelijke punten te hekelen.

Een geweldige, onstuimige jongen komt van school thuis, wil moeder iets vertellen, wat hem op het hart ligt en stormt de kamer binnen.

Dadelijk wordt hem dan 't zondenboek voorgehouden.

O, ge laat de deur open ! Laat toch niet altijd alle deuren open ! En wat hebt ge smerige schoenen ! Hoe dikwijls moet ik nu zeggen, de schoenen te vegen !

— Nu gooit ge weer uwe klak op den stoel ! Wanneer zult ge eens leeren die te hangen aan den kapstok !

— Leg uwe boeken daar niet meer ; dat is er geen plaats voor.

— Wat hebt ge vuile handen ! Wat hebt ge nu weer uitgevoerd ?

— Spring niet op dien stoel ; de sporten zijn reeds gebroken.

— Wat is hw haar verward ! Ga naar boven en kam het.

— Nu zijn er weer knoppen van uwe vest. Wat zijt ge toch een ondeugende jongen !

— Spreek zoo hard niet ; ik krijg er hoofdpijn van.

En zoo gaat het verder.

Welnu, zulk een onbarmhartige bekijving van boven tot onder, van linksen rechts, heeft ongetwijfeld een slechten invloed op het kind. Twee mogelijkheden doen zich hier voor.

Of het kind wordt door die voortdurende aanmerkingen schuchter in zichzelven gekeerd : het verliest alle vertrouwen, alle openhartigheid tegenover de moeder en op een kwaden dag ziet zij met schrik, hoe zij de liefde van haar kind verloren heeft. Of het kind wordt onverschillig aan die zoo dikwijls herhaalde berispingen, en de ernstige vermaningen die waarlijk voor het kind noodig zijn, maken geen indruk meer.

— Maar, zoo zal hier geantwoord worden, moeten wij dan niet onze kinderen berispen, straffen zelfs ? Moeten wij hunne verkeerde neigingen niet verbeteren ?

Zeker, op fouten moet gewezen worden ; slechte eigenschappen moeten verbeterd worden. Verwijten en berispingen zijn in het huisgezin dikwijls noodig en ook in het verkeer tusschen vrienden.

Maar laat ons hier wel onderscheiden en ons zelven niet misleiden. Berispen wij wel steeds met het doel het goede te doen opkomen ? Of soms om 't genot van te berispen ? Geven wij die berisping wel op de juiste manier, in kalmte en met liefde ?

Laten wij het zoeken en kijven op kleine fouten vermijden daar, waar het geen goed kan doen. Laten wij geduld hebben om den dampkring van ons huiselijk leven niet te bederven door iedere pijnlijke onaangename fout, en eigenaardigheid steeds in het volle licht te zetten.

Wij moeten onze huisgenooten en vrienden prijzen, waar wij kunnen, we moeten hunne deugden in acht nemen en minder letten op hunne fouten ; en wanneer wij hun liefhebben en zij ons dan wederliefde schenken, dan hebben wij het wapen in handen, om te veranderen, wat moet veranderd worden.

Ouders moeten zoeken naar eene genegenheid, om hunne kinderen te prijzen, even zorgvuldig als zij hunne fouten zoeken te verbeteren.

Iedereen zal dan zien, hoe dan in vele gevallen met lof meer bekomen wordt dan met afkeuring.

Wanneer berispt moet worden, doe 't dan, wanneer gij met den bewusten persoon alleen zijt, met kalmte en gematigheid en vooral met een zuiver oordeel. De gewoonte om kinderen en dienstboden te berispen in het bijzijn van vreemden is zeer verkeerd. Trots en koppigheid worden hierdoor opgewekt, terwijl een stil verwijt tusschen vier oogen wonderen kan doen.

Laat steeds, bij al deze dingen, de liefde ons leiden en alles zal wel gaan.

BUITENLAND.

Frankryk

VERDWENEN. — M. August Carlier, Fransche kunstschilder, is sedert zaterdag uit zijne woning in de Descambesstraat, te Parijs, verdwenen. Hij zegde aan zijne vrouw sigaretten te gaan halen, dat heeft hij ook werkelijk gedaan, doch aan den tabakwinkel verliest men zijn spoor. Opzoekingen worden gedaan door de veiligheidspolicie.

OVERSTROOMINGEN. — Telegrammen uit de provincie melden ernstige overstroomingen.

Te Lyon zijn de lage gedeelten van de stad overstroomd. Het wassen der Saône en dat der Rhône boezemt de grootste onrust in.

De Maas treedt buiten hare oevers. In de Yonne bereikt de rivier 2m48. Het maximum van verleden jaar was 3m88. De kleine nevenrivieren staan reeds hooger dan in 1876.

Te Remiremont overstroomt de Moezel de weiden. De groote molens van de streek hebben het werk gestaakt

Later wordt van de Saône daling gemeld.

Uit verschillende streken van Frankrijk komen berichten van overstroomingen.

Verscheidene bladen drukken de vrees uit dat de geesel der overstrooming Parijs weer zal treffen De Seine heeft reeds op sommige punten de kaaien overstroomd.

Oostenrijk.

EENEN TREIN AANGEVALLEN. — Eenen trein die dinsdag morgend om 5 ure 45 te Kralub moest aankomen is te Wolowitz door eene bende kerels aangevallen. Vier waggons werden geplunderd. Te Minhowitz werd de trein andermaal aangevallen en werden de bedienden die geenen weerstand konden bieden, met den dood bedreigd.

— 117 JAAR OUD. — In een Hongaarsch dorpje stierf eene vrouw, 117 jaar oud en die nooit ziek was geweest. Zij had zes kinderen, waarvan drie nog in leven : twee zonen, een van 90 en en een van 93 jaar, en eene dochter van 85 jaar.

Engeland

EENE WEDUWE OP EEN VERLATEN EILAND. — Uit Wellington, Nieuw Zeeland, meldt men aan een blad :

Toen een steamer der regeering onlangs op het eiland Little Barrier landde, vernam men dat de bewaker, de heer Humber Blair, zes dagen vroeger was gestorven.

Het eiland, dat een middenpunt is van zekere vogelteelt, was slechts bewoond door Humber Blair en zijne vrouw.

Twee dagen na den dood van haren man, vervaardigde de arme vrouw eene kist met eenige slechte planken, groef eene kuil, begroef het lijk van haren man en sprak de gebeden der overledenen.

Nederland

ZIEKTE ONDER DE VARKENS. — In Aalten (Holl.) is onder de varkens die men aan het vetmeten is, eene bijzondere ziekte ontstaan ; deze begint met uitslag aan de ooren, zwarte plekken en builen op de huid. Wordt de veearts bijtijds gewaarschuwd, dan is diens raad gewoonlijk seffens slachten, daar zij dan nog niet schadelijk voor het gebruik schijnen te zijn.

Dit veroorzaakt groote schade, vooral voor de kleine landbouwers, die zich van deze dieren juist als ze het meest geschikt zijn voor de vetmesterij en de landbouwers voedsel genoeg in voorraad hebben, moeten ontdoen.

BINNENLAND.

BRASSCHAAT — VREESELIJK ONGELUK. — Woensdag voormiddag was men op het schietveld van Brasschaat-Polygoon bezig met nieuw poeder te beproeven.

Om 11 1/2 uur, na de schietoeleningen, werd een houwitser uit den grond opgegraven, en ging men hem ontladen toen eenskaps de houwitser ontploffte, en dood en vernieling rond zich verspreidde.

Men seint dat 4 mannen op den slag gedood werden ; onder dezen bevinden zich 3 militaire werklieden en 1 soldaat.

Er zijn ook verscheidene gekwetsten, waaronder luitenant François. Drie der gekwetsten verkeeren in hopeloozen toestand.

(Nadere bijzonderheden) — Het was een houwitser van 25 centim. wegende 250 kilogr., die over drie weken afgeschoten, doch niet ontploft was.

De toelating werd aan den minister gevraagd om den houwitser uit te graven en te ontladen.

Woensdag kwam die toelating, alsook deze van eenen nieuwen houwitser te beproeven.

Dit laatste had den besten uitslag en de soldaten gingen om den ouden houwitser.

IN HET MAGAZIJN

Het vernielend tuig werd in het magazijn gebracht, waar men de 44 kilogr. macarite, (een soort van dynamiet, waarvan eene kleine hoeveelheid voldoende is om de sterkste rails te doen springen), moest uithalen.

De culasse werd geopend en een der militaire werklieden klopte met eenen houten hamer op het tuig.

Het poeder kwam er stillekens uit, terwijl de andere mannen den houwitser vasthielden.

Misschien nog een goed handsvol moest er in gezeten hebben, toen eene geweldige ontploffing plaats had.

De brigadier De Soignez was juist bij den adjudant Van Alstein met eene boodschap gekomen.

Van het dorp kwamen burgers toegesneld, alsook de militaire overheden die niet gekwetst waren.

Heel het magazijn was weg, een gebouw van 12 meters lengte en 5 m. breedte. De huizen van twee adjudanten hadden ook veel geleden, alsook een tweede magazijn.

De soldaten vonden wat verder eenen makker zonder hoofd en hier en daar, tusschen de puinen en in den grond, stukken vleesch.

IJSELIJK.

der ramp, op den koer van eenen burger, een stuk van den houwitser, wegende 1 1/2 kilogr. gevonden werd.

Het stuk staal was er dwars door eenen dikken muur gedrongen.

WAREGEM (VLAANDEREN). — GEHEIMZINNIG DRAMA. — Woendag morgend werd de bevolking, en vooral de inwoners der Olm- en Ballingstraten in opschudding gebracht door een geheimzinnig drama.

Eenige minuten voor 6 uur, hoorden verscheidene personen twee kortop-envolgende schoten weerklinken, weldra gevolgd door een derde, en welke na den knal te oordeelen, voortkwamen van den koer van Henri Buyck, herbergier in de Olmstraat.

Na het lossen der schoten werden hulpkreten geslaakt. Men snelde de woning binnen. Op den koer, nabij de achterdeur vond men den baas der herberg. Henri Buyck, bewusteloos ten gronde in eenen grooten bloedplas liggen.

Men droeg hem in de keuken ; waar men hem de eerste zorgen toediende. Buyck was bewusteloos, en had verschillige wonden aan het hoofd, waaruit hij overvloedig bloed verloor.

HET SLACHTOFFER.

Men dacht algemeen dat hier eene poging tot zellmoord in het spel was. Na eenige minuten later kwam de gekwetste tot bedinning en zegde tot de omstanders waarbij ook zijne vrouw aanwezig was.

« Ik heb mij niet willen zelfmoorden ; het is de « Witte Bakker « » die op mij heeft geschoten » !

Ondertusschen was de geneesheer Van Acker, ter plaatse gekomen, alsook de heer policie kommissaris Van Hulle, en de twee veldwachters, die een eerste onderzoek begonnen. Kort daarna kwam ook Dr Campen, die samen met Dr Van Acker den gekwetsten onderzochten en vaststelden dat Buyck een schot bekomen had achter het linker oor, en een tweede schot 7 centimeters diep, bezijden den nek in het achterhoofd, een derde kogel is langs den neus weggevlogen en in de muur blijven steken.

De kogels in het hoofd konden niet uitgehaald worden.

WAT ER GEBEURD WAS.

Na de eerste verpleging door de geneesheeren werd het slachtoffer onderhoord door den heer kommisaris.

Buyck verklaarde :

« Jozef Loosveld, best gekend onder den naam van « Witten Bakker », die sedert eenigen tijd bij mij op logement was, had mij verzocht een gat te stoppen in den band van zijn rijwiel.

» Deze morgen kwart voor 6 ure, zat ik in de achterzaal, op mijne knieën aan den velo te werken, toen ik eenskaps zonder iets te hooren of te zien, twee schoten kreeg, waarvan een in mijn hoofd en het tweede langs mijnen neus. Ik sprong op en Jozef Loosveld stond in mijne nabijheid ; ik vluchtte naar binnen. Aan de achterdeur gekomen, werd een derde schot gelost, en ik viel bewusteloost ten gronde. Wat er verder gebeurd is, weet ik niet.

De veldwachter Van Assche heeft in den namiddag heel den omtrek doorloopen om nog overblijfselen van de slachtoffers te vinden.

Op 200 meters afstand vond hij eene kniekschijf en op 1 kilometer verzag hij in de takken van eenen boom stukken ingewanden hangen.

Om zich een gedacht te vormen van de geweldige kracht van het macarite, moet men weten dat, op 600 meters afstand van de plaats eene dosis van het poeder te nemen. Hij deed dit, na gevraagd te hebben waar die flesch vandaan was ; waarop haar antwoord luidde, dat zij ze had gekocht. Zij had namelijk, volgens hare eigene verzekering, niet de jaloezie van haren man willen wekken, door te zeggen dat de flesch haar toegezonden was, zij deed nu iets van het poeder in een glas water, dat door den huisknecht was gebracht, en haar man dronk het.

Kort daarop werd hij hevig onpasselijk, en hij stierf vóór de doktor had kunnen komen. Maar vóór hij den laatsten adem uitblies, had men hem tot zijne vrouw hooren zeggen : « Nu hebt ge mij eindelijk mijne portie gegeven ; » en hij wilde haar ook, zoo lang hij nog bij zijn bewustzijn was, niet hij zich laten komen. Het poeder in de flesch bleek sterk vermengd te zijn met cyaankalium. Dat M. Jerningham door vergiftiging met cyaankalium gestorven was, leed geen twijfel, en evenmin, dat dit vergif hem was toegediend door zijne vrouw. De eenige kwestie was, of zij geweten had, dat het zout met cyaankalium was vermengd.

De rechter weidde nu nog in 't bijzonder uit over de ongelukkige echtelijke verhouding tusschen mijnheer en mevr. Jerningham, waarbij hij volstrekt niet trachtte den man te verontschuldigen, maar deed uitkomen, hoe zulk een gespannen toestand eene aanleiding, hoewel geene vergoelijking, worden kon tot moord.

Het handschrift van het adres leverde geene aanduiding van herkomst op. De theorie der verdediging was, dat het pakje gezonden was door den een of anderen vijand van mevrouw Jerningham, met het oogmerk haar te vergiftigen. Maar voor deze ondersteling kon geen spoor van bewijs worden aangevoerd.

Aan den anderen kant herinnerde de postbeambte, die het pakje had gregistreerd, zich twee eigenaardige omstandigheden ; namelijk, dat de dame, die het had afgegeven, een dichten sluier droeg en rood haar had. In antwoord hierop vroeg de verdediger, of iemand, die met kwade bedoelingen te werk ging, het pakje wel zelf zou hebben afgegeven.

Maar de rechter bracht hiertegen in, dat zelfs de meest geslepen misdadigers wel eens een groven flater begingen. Overigens zwoer het kamermeisje der beklaagde, dat hare meesteres nooit zwarte sluiers droeg en ook nooit

DE VERMOEDELIJKE DADER.

De heer kommissaris begaf zich met de veldwachters, naar de slaapkamer, boven de herberg, waar Loosveld te bed lag. Zij deden hem beneden komen, en ondervroegen hem. Hij loochende alles ten telligste af, doch werd niet te min in het gemeentegevang opgesloten.

De koer is volledig afgesloten.

De aangehoudene is ongeveer 28 jaar oud ; is soldaat geweest te Gent, en was sedert zijnen militairen dienst koerswielrijder geworden.

DE REVOLVER.

De vrouw van Buyck lag ingelijks nog te bed, toen de moordaanslag gepleegd werd. Zij is op het losbranden der schoten beneden geloopen, doch heeft niets of niemand gezien, en meende dat haar man zellmoord had willen plegen.

De policie heeft het huis en de meubelen van Buyck doorzocht, om het wapen te vinden, waarmede het drama gepleegd werd. Ten slotte werd eene revolver uit eene kas op eene bovenkamer gehaald, die het eigendom is van Buyck en waar drie kogels aan ontbraken.

De revolver toebehoorende aan Buyck, van klein kaliber, 12 millimeters, werd aangeslagen.

AANHOUDING.

Het parket heeft een aanhoudingsmandaat tegen Loosveld en vrouw Buyck afgeleverd en is met den trein van 7,11 ure naar Kortrijk teruggekeerd.

LUXEMBURG. — EEN FREINWACHTER GEDOOD. — De freinwachter Juliaan Massaux deed dienst op een trein die de statie kwam te verlaten, wanneer in tegenovergestelde richting een trein aanstoomde van Longwy, in bestemming voor Aarlon. Men onderstelt dat Massaux het hoofd buiten zijn wachthuiszeken stak, want het bovenste gedeelte van zijnen schedel werd afgerukt. De man werd gedood. Hij was gehuwd en vader van zes kinderen.

— SLECHT WEDER. — Het wassen der rivieren duurt voort.

De vallei van den gecanaliseerde Dender wordt sterk geteisterd. Vele huizen staan onder water te Erenbodegem, Denderleeuw en Aalst.

De steenbakkerijen kunnen niet werken. Twee onvoltooide huizen zijn ingestort.

Rond Wetteren, Lede, Schellebelle, staan de weiden en velden onder water. Schouwen zijn omgevallen en daken weggerukt. Ook zijn er boomen ontworteld.

De serren der bloemisten hebben ook veel geleden.

In de kom der Maas was de toestand nog erger. Op de bijrivieren was de was dinsdag het hoogste en reeds woensdag scheen er gelukkig reeds een begin van daling in te treden, ten minste voor wat de kleine rivieren betreft.

Die daling bedroeg reeds voor de Ourthe 65 centim. tot 1 meter ; voor de Vesdre 40 centim. de Sambre 23 c. tot 90 c. ; de Semois 50 c.

Men denkt dat vandaag de Maas die daling volgen zal.

— HENNEN LEGSTERS. — De beste legsters zijn deze gevoederd met het *beste voeder* van het Syndicaat van Landen.

Vereischt geplombeerde zakken met het gedeponeerd fabriekmerk.

—o— De echte liefhebbers van goede vijnen wenden zich tot het huis **Ch. Vandermeulen** 32, de Robianostraat, te Brussel.

Zie verder aankondigingen.

Stads- & Provincienieuws

M. Burggraaf DESMAISIERES, onze achtbare volksvertegenwoordiger, zal op **Donderdag 17 November** aanstaande, dag der foor, in het lokaal der Land- en Tuinbouwmaatschappijen, Koffiehuis *Allée-Verte*, Kielenstraat te Tongeren, van 10 ure tot 1, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

Tongeren. — SPORTPLEIN. — CONCORDIA. — Zondag 13 November, om 2 uren, match tusschen J. C. H, en C. S. Tongeren I, tellende voor het kampioenschap van Limburg (IIde divisie). — Inkomprijs : **10** centiemen.

— Wij herinneren aan onze lezers dat het **kunst-concert**, ingericht door M. Duyssens, leeraar aan het Koninklijk Conservatorium van Luik, zondag 20 November aanstaande zal

---

GEBRANDMERKT

I.

— Zoo zeker als ik deze kaars uitblaas, zoo zeker kunt gij door uwe beslissing het leven blussehen van een medemensch. Mijne heeren gezworenen, moge de Almachtige uw uitspraak rechtvaardig doen zijn !

Met deze woorden boog de groote advokaat zich voorover en blies de kaars uit, die op de tafel naast hem flikkerde. Nogmaals vestigde hij zijne oogen op de twaalf jurydeden tegenover hem ; toen zonk hij, afgemat van het uitputtende pleidooi, het zweet van zijn voorhoofd wisschend, op zijnen stoel neer.

Dit was de derde dag geweest van het groote proces-Jerningham, naar welks afloop heel Engeland vol spanning uitzag. Een heden eindelijk zou de uitspraak moeten vallen. Het werd tijd ! Want de driedaagsche zitting had van alle krachten schier het bovenmenschelijke gevergd — bij deze Juli-hitte nog wel, die de atmosfeer in de stampvolle gerechtszaal ondragelijk maakte. Rechters, gezworenen, niet het minst de advokaten — alles snakte naar den afloop, die verademing brengen zou. In de lucht hing donder. Vóór den avond nog zou naar alle waarschijnlijkheid het onweer losbreken.

Voor de verdediging was de advokaat O'Brien zeer flink bijgestaan door zijnen jongeren confrater Caton Bramber, die bij deze sensationeele rechtszaak wel gezegd kon worden zijne sporen te hebben verdiend. Gelukwenschen waren den jongen jurist toegestroomd, en voor het eerst mocht hij zich verzekerd houden van eene loopbaan. En toch, terwijl hij daar naast zijne patroon zat, nog onder den indruk van diens machtige redevoering, waren zijne gedachten minder met zijne eigene toekomst bezig, dan met den vermoedelijken uitslag van dit rechtsgeding.

Want de beklaagde, Helena Jerningham, was eene vrouw, in den bloei nog van hare jeugd en schoonheid. Zooals zij daar in haar weduwekleed op de bank zat, onder de beschuldiging van haren echtgenoot te hebben vergiftigd, bood zij een aandoenlijken aanblik.

Haar gelaat was bleek, en vermoeid stonden hare oogen. Maar haar moed had haar niet in den steek gelaten, en zij had haar hoofd hoog gehouden onder deze ontzettende beproeving. Toch telde zij eerst drie-en-twintig, toen zij aldus gesteld werd voor de vreeselijkste beticht-ing, die een menschelijk wezen wel treffen kan. In Frankrijk zou eene verschijning als deze, zoo bekoorlijk en zoo poëtisch, met zekerheid schier op vrijspraak hebben kunnen hopen. Maar de harten eener Britsche jury zijn voor schoonheid minder ontvankelijk en voor emotie minder vatbaar.

Met een stillen glimlach dankte zij den grooten advokaat voor zijn prachtig pleidooi, en toen zonk zij weder roerloos op den stoel tusschen hare beide bewakers.

En toen nam de Attorney-General het woord, om nogmaals nadruk te leggen op de beschuldiging, als de wrekende Engel der Gerechtigheid. En elke zijner volzinnen viel als ijskoud water op de warme aandoeningen, door de verdediging gewekt. En elk zijner kalme, koude, nuchtere woorden scheen de rampzalige vrouw eene schrede nader te brengen tot het schavot.

De gerechtszaal was opgevuld met belangstellenden en vrienden, die bij de Jerninghams plachten aan huis te komen. Zij hadden aan Montagu Jerningham's tafel gezeten — niet uit hijzonder genegenheid voor dezen gastheer, maar omdat hij uitstekende diners gaf en zulke goede muziek er bij gaf. Helena Jerningham werd door de mannen aanbeden, door de vrouwen in haar gezicht gevleid en achter haren rug belasterd. Maar, hoe dan ook, iedereen had het zich tot eene eer gerekend, met de Jerningham's om te gaan, en daarom is meer nog dad de verschrikkelijke toestand, in welken de geviende en benijde vrouw zich op het oogenblik bevond, zulk een sensatie gemaakt.

Vijf jaren geleden was zij als een meteoor aan den maatschappelijken hemel opgedoemd en was onmiddellijk de « rage » geworden. Niemand had haar hare herkomst gevraagd. Hare schoonheid en meer nog hare stem waren haar paspoort geweest, nadat zij, als Helena Stanton, op een concert had gedebuteerd.

Van al hare bewonderaars toen was niemand zóó verrukt en opgetogen geweest, als Montagu Jerningham, de welbekende dilettant en muziekvriend. Hoewel reeds dicht bij de veertig, was hij, een echte « bon-vivant, » altoos vrijgezel gebleven, tot hij — kort vóór Helena Stanton's debuut in de concertzaal — om redenen van financieelen aard was verloofd geraakt met de reeds alles behalve jeugdige dochter van den rijken lord Paignton.

Maar zóó aanstootelijk was zijn gedrag na Helena's debuut geworden, dat de oude pair, anders niet voor een klein geruchtje vervaard, de verloving zijner dochter met hem had afgebroken. Daarop had Jerningham zich aan Helena's voeten geworpen, en binnen de vier weken tijds waren zij getrouwd.

Aanvankelijk was hun samenleven tamelijk gelukkig geweest ; maar al spoedig had de man genoeg gekregen van zijn nieuwste « kunstvoorwerp » had zijne verlorene vrijheid teruggewenscht, zich bovendien overgegeven aan woeste vlagen van jaloezie, kortom, dit huwelijk was inzonderheid voor de vrouw, tot eene ware hel op aarde geworden. Zij had ernstig aan scheiding gedacht ; maar ter wille van hare kinderen, en altoos nog op betere tijden hopend, had zij dien laatsten stap verschoven tot — nu ja, tot de dood hem overbodig maakte.

Hoewel Helena tegenover de wereld steeds den schijn had opgehouden, was er toch van den waren toestand van haar huislijk leven zóóveel uitgelekt, dat ieder er van wist ; en in menig salon en clublokaal was daarover gesproken. Toen was opeens de tragedie uit de lucht gevallen, waarvan nu een der laatste bedrijven in de gerechtszaal stond te worden afgespeeld.

Al deze dingen werden door velen in het publiek herhaald, terwijl de rechterlijke ambtenaar in bondigen, zakelijken stijl zijne redevoering eindigde :

— Dit, mijne heeren gezworenen, is mijn standpunt. Ik heb getracht u de feiten kort en onpartijdig voor oogen te stellen. Gelooft mij, het is niet mijn wensch, die ongelukkige vrouw daar te doen boeten voor hare misdaad. Maar de gerechtigheid verlangt het, en ik sta hier als de vertegenwoordiger der wet. Dit zijn de feiten. Aan u thans de verantwoordelijkheid van uwe uitspraak er naar te vormen.

De man ging zitten, bleek ondanks de hitte in de zaal, en de rechter begon zijne papieren te rangschikken, terwijl hij zich de keel schraapte om op zijn beurt het woord te doen.

Caton Bramber slaakte een diepe zucht. Hij begreep dat de koele logica en de klare uiteenzetting van den Attorney-generaal aan zijne cliënte meer kwaad hadden gedaan, dan al de roerende welsprekendheid van den verdediger had kunnen goedmaken.

— Mijne heeren, begon straks de rechter, zijnen bril verschuivend en door de glazen de gezworenen aankijkend — het is mijn treurige plicht, aan u in dit bijzonder pijnlijke geval de beslissing te vragen, of de beklaagde schuldig, of niet schuldig is. Mijn plicht beperkt zich eenvoudig tot eene opsomming van de feiten en eene verwijzing naar de wet. Deze laatste is zoo ondubbelzinnig mogelijk. Indien de gevangene schuldig is, dan vervalt zij onder de uiterste strafbepaling der wet. Is zij daarentegen niet schuldig, dan moet zij onmiddellijk op vrije voeten worden gesteld. Er kan hier geen sprake zijn van wettelijke verwikkelingen. Het is hier of zwart, of wit. Schuldig of niet schuldig. Schakeringen daar tusschen, van twijfelachtigen aard, zijn er niet.

— Wat de feiten betreft, zoo schijnt mij de vraag slechts om één punt te draaien : Wist of wist de beklaagde niet, toen zij haren man de noodlottige dosis toediende, dat deze vermengd was met vergif ? — Dat zij eigenhandig den drank toediende, is aan geen twijfel onderhevig. Laat mij dus het verloop der zaak nog eens in 't kort samenvatten

Hierop begon de rechter te betoogen : Hoe op den noodlottigen morgen in Mei mevrouw Jerningham een aangeteekend pakje gevonden had, aan haar geadresseerd. Hoe zij dit pakje geopend en daarin gevonden had een met zilver gemonteerde flesch voor de toilettafel. Deze flesch droeg het welbekende opschrift « Brand's Saline Powder », een veel gebezigd geheim middel tegen hoofdpijn en andere kwalen van dien aard. Geen brief was er bij ; maar mevr. Jerningham meende dat die over de post wel zou volgen.

Dien morgen nu voelde M. Jerningham zich ongesteld, waarom zijne vrouw hem aanried voor zoover zij wist, er een had gehad. Maar in elken manufactuurwinkel immers kan zoo'n ding gekocht worden !

Dan had men beklaagdes eigene verklaring aan haren echtgenoot, dat zij den noodlottigen flacon zelf had gekocht — wat inderdaad zeer bezwarend klonk. En wat het vergif betreft, zoo werd aangevoerd dat cyaankalium gemakkelijk verkrijgbaar is en vaak gebezigd wordt tot het schoonmaken van zilvergerei, waarvan de beklaagde eene aanzienlijke hoeveelheid bezat. Al te veel gewicht mocht niet gehecht worden aan de verzekering der dienstmaagd, dat zij dit poetsmiddel nooit had gebruikt. Het diende toch ook nog tot andere alledaagsche bewerkingen.

Aldus sprak de rechter ruim een half uur lang, al de vergoelijkende theorieën van den verdediger met de naakte feiten ter zijde schuivende.

Advokaat O'Brien beet zich op de lip. — Dat loopt verkeerd, mompelde hij zijnen jongen confrater toe ; en Caton Bramber knikte zwijgend, met opeengeklemde lippen, terwijl de rechter nog voortsprak en de gezworenen reeds aanstalten maakten om in raadskamer te gaan.

Langer dan een uur nu weder zat het publiek in zwijgende spanning, zweetend en puffend in de stikheete, bedorvene lucht van het doffe, slecht verlichte lokaal. Het was reeds bijna middernacht geworden. Men wilde namelijk, daar het morgen zondag was, de zitting heden nog tot alloop brengen, om niet op maandag haar nog eens te moeten hervatten.

Even vóór klokslag twaalf ontstond er eene opschudding, en de verschillende advokaten en rechterlijke ambtenaren haastten zich naar hunne plaatsen terug.

De rechter volgde, en het zwarte hoofdkapje, een zichtbaar geworden voorwerp op zijne tafel, joeg eene huivering door het ademlooze auditorium.

Daarop keerden de gezwoornen een voor een naar hunne bank terug, met bleeke, betrokken gezichten, en blijkbaar opzettelijk vermijdende naar de beklaagde te zien.

(t Vervolgt.)